

COLOQUI NOU
DEL CASAMENT
DE MIQUELO Y TOMASA.

PRIMERA PART.

Bach á contar, señores,
 un cas que ha pasat
 de una viudeta honrada, y asò es veritat
 lo que dic así,
 que esta viuda tenia un fadrí,
 y este anaba en pena,
 que al pobret li picaba la esquena;
 estava trencát,
 cheperút, coixo y estebát,
 y á sa mare indica:
 pronte, pronte busquem una chica,
 porque em bullc casar,
 y sino la vida à mí em va á costar.

Com la mare volia tant à Micalét,
 li torna de resposta: fill, estate quiet,
 deixat de casar,
 porque ara està el pá mol car,
 y mol pòc es guaña,
 porque es temps que gruñ molt la caña,
 y si pà no hiá,

bastonades y reñes hiaurà,
 y sarpa à la greña,
 y sen dorà la culpa la pobra vella.

Ell li diguè á sa mare mol desesperat,
 busquem pronte una chica,
 sinós pedré el cap,
 porque el tinc calent,
 pronte, pronte, busquem de repent
 com acomodarme,
 porque yo ya no puc aguantarme
 sinse tindre dòna,
 que el casarse es còsa molt bona,
 y si vivim quiet,
 pasarem una vida com dos anchelets.

Com la mare miraba que el fillestà mal
 y es per falta de dòna, salta del portal,
 y entra en una casa
 ahon havia una tal Tomasa,
 y esta es fadrineta
 de vint anys, y era donselleta,

siase ningun mal,
no mes quatre vòltes crià en l'hospital;
y li diu: Tomasa,
tú no saps á mí lo quem pasa
en lo meu Miquèl;
ell está que li salta la fèl
perque es vòl casar,
y yo así ta vengut á parlar
á ta casa apòsta,
y de tú espere así la respòsta.

Y respongué Tomasa molt agraida:
así te una criada, señora tia,
sols yo bulle saber
si Miquèl es un bon faenér,
que asò dels fadrins,
sólament conseguixquen sos fins,
tot fácil ho tròben,
y engañar á les fadrines pròben;
y si es mal trabaja,
el ruido may sacaba en casa;
y si anem parlant,
bastonada, puntapéu y abant.

Y respongué la viuda: sabràs Tomasa,
que Micalét govèrna tota la casa;
es molt faenér,
y á mí em guaña moltíssim dinér;
adobant llibrells,
plats de polla, canters, cosis vells,
també ben palletes,
y en agulles busca sabatetes,
també es sisteller,
y si no li està aconté, fa de foguerér,
y pèla rosins,
y si no te faena, va á vendre malbins.

Y respongue Tomasa, fent els seus
quesers,
pronte, señora tia, à traure els papers,
no gastem rahons,
lo que falten son monestacions,
si sam de casar,
y així no darem que parlar:
que vinga Miquèl
perque tinc unes coques en mèl
pera verenar,
que les còses se han de rahonar;
y si hiá dinés
es casarem en una y valdrá per tres.

Aná la mare à casa, y diu à Micalét,
ves à veure la chica, que això ya está fet
es posá el capòt,

y calent així com un fòe,
sen entra en la casa,
y sa asenta al costat de Tomasa,
fent el borindòt,
que Miquèl parlaba mol pòc,
que era tartamut,
en un cap com un micharmut,
y allí sarreglaren,
pues al cap de tres dies ya se casaren.

Selebraren les bodes en hòra bona,
y corrent á Mislata aná la sògra,
tres tandes portá
capa casa, y les va guisar
al drét y al revés;
convidaren á mols palleters,
y en graes mocadors
acudiren mols adobadors
á honrar la paella,
y dasó está mol contenta ella,
la sògra y la nòra,
perque tots li donaben la norabòna.

Com sabem que son nobles tota
aquesta chent,
de Mislata portaren mol vi y aguardent
y heben brindaben
tan apresá, que el gots se tocaben,
y en la carabasa
tots brindaren per la tal Tomasa;
ballaren la jota,
y ballant se empinaben la bota,
hasta que els fumets
de tan fòrts agarraben grans pets,
que en tèrra es tombaren,
y en tres dies de allí no se alsaren.

Pasaren la tormenta de ví y aguardent
y respongué Tomasa, asó es maia chent:
per fi, sirtellers,
adobadors de còsis, també foguerers;
allí se enredraren;
tinc entés que sabastonacharen,
y á la tal Tomasa
la arrastraren per tota la casa:
asó ho causá el ví,
y reñint sen ixqueren de allí
tots bruts, plus de sèndra,
y á fer pau sen anaren á la tabèrna.
Asó es lo que pasa
en la boda de Quèlo y Tomasa;
y en atra segona part
donarém lo que así salta.

SEGONA PART.

Els que en la part primera
me áchen escollat,
vinguen, que en la segona
els daré explicat
el bon casament
que Miquèlo arreglà de repent,
entre éll y sa mare,
en Tomasa la de la comare,
filla del sereno,
que á la sògra li doná veneno;
neta de un fosér,
que es feu loco y ara es sisteller.

De esta tal Tomasa
morí la mare,
y al cap de quinze dies
támbé son pare;
es va á retirar á una tia,
que achuda á pelar pardals
per la ploma,
desde allí va á dependre la broma,
de allí va á pasar, com dalt diu,
que va anar á criar.

Del hospital sen torná,
no tenint cria,
à ausiliarse á la casa
que está sa tia,
y allí sa arreglà, com liam dit,
y en Miquèlo es casá,
y portá de dot
vint y quatre ingüents en un pót;
el hu era de tu tia,
la triaca, básem de María,
Mercurio, y els tals tots chuntets,
en lo dels minerals,
son pera curar lo que vostés no ignoren
ni yo em bulle explicar.

Deixemse estar de cuentos,
y anem á casa,
à veure com ho pasen
Quèlo y Tomasa;
¿com ho han de pasar
sinse tindre un mós que menchar?
Quèlo suspiraba,
y Tomasa en gran aire parlaba;
ves á fer faena,
pillo, guaña pera una sisena,
y pronte, afarám,

y no aguardes que em mouga de fam.
Quant va oír Miquèlo
aquella espresió,
demanant pá Tomasa,
digué, tens rahó,
sen và pels carrers,
y cridaba: qui vol fer foguers;
y anaba en tal pena,
en boñigos y fanc á la esquena,
hasta que els tirá,
ni un diner tan solaments guaña.

Algo calent de orella,
sen torna à casa,
y al temps de entrar en ella
el veu Tomasa,
com tenia fam, li digué:
tran dinés, à vechám
lo que huí has guañat;
y Miquèlo on pòc enfadat
va dir, esta gosa
si vòl pá agarre una filosa.

Al instant que Tomasa
ouí nomenar
à la gosa y filosa,
mal li va pegar;
y en un calbisò
à Miquèlo fa anar de cautó,
y éll ventse calent,
de Tomasa sagarrá corrent,
y mal li estigné,
perque pronte en terra caigné,
y ella damunt,
cuant divisà la trompa, y al punt
ella la agarrà,
y en lo cap tal trompà li pegà
al pòbre Miquèl,
que es milacre com no feu la fel.

Com diu la mala rasa,
de que en la trompa
li ha de pegar trompades
hasta que es rompa;
sespasmà Miquèl,
chepa en terra, els ulls posà al sèl;
cridaba à sa mare,
y no estava; pero un compare
que éll té palletér,
y pasaba entonces per lo carrér,

sentint el ruido,
entrà à veure qué es
tal alarido;
y sa agarrà en ella,
y ella al punt ya li tisyà una orella,
li tirà tal mòs,
qué en les dens li va arrancar un tròs;
soltà à della, y sen và corrent
en lo cap per terra,
tirant sanc com qui vé de la guèrra,
no se ahon ha pegat,
lo que sé que mol prop no ha parat.

Apenes que Miquélo
es pogué escapar
de les mans de Tomasa,
corrent sen va anar
à casa el amic
de la orella tallada, com dic,
mentres tant Tomasa,
vense à sóles, saquechà la casa;
primer va agarrar
à la trompa, que es de adobar,
martell y alicates,
fil de ferro, peròl de les llaques,
y com no te caixes,
de un forat va traure les navaixes
de pelar rosins,
y la aixada de arrancar malbins;
y en una sarieta
de palletes pue habia noveta,
tot ho va ficar,
y à la esquena la va carregar;
també sa garrà
de la estora que novia es chità.

Carregada Tomasa,
(ó rara historia!)
tornà à casa la tia
de ahon ixqué nóvia;
sa tia la veu,
y asombrada es feu una creu;
y diu: filla mehua,
la primera que siga la tehua;

¿qué tú y tallabolses
sau partit huí la pallada à coses?
y ella li contà
lo que pasà, y la causa que hiá.

Ya no te pòr Miquélo
mes de ara en avant,
que sa fet camarada
de Pixa-chillant,
que es dels cajetons,
el mes majo que es para als cantons,
y el que en les tabèrnes,
de abadecho, all y óli y cuernes,
y vi y aiguardent,
y almendraos, diu que està debent
mes de trenta lliures,
y éll no paga sino en trons y piules,
perque es cueter,
y no poden traureli un dinér.

Cuant un dia Miquélo
plegá rahonant
à la sehua Tomasa
en Pixa-chillant,
digué: en hora bona
que rahones en la mehua dóna;
y aquell hua reglà
que Tomasa à Miquélo tornà
entonces, de allí à sa casa;
y à la nit parí;
man dit que una chica,
les facion son de molt bonica,
te el color rosét,
semechant al fill de cuet,
ampleta y curteta,
estevada y cheperudeta,
semblant à Miquélo,
tot cabota com un nap de Ayélo;
naixqué en dos dentetes,
y Miquélo li dia ajonetes,
y está molt content,
y à Tomasa li diu clarament:
per mich de este clan,
in æternum, ham de viure en pan.

— II —